

Preg

barnehager

Sammen om å sette verdifulle spor

Årsplan 2026/27 – Preg Ime

Fagområder med progresjon

Fagområdene – med progresjon

Målet med rammeplanen er å gi daglig leder, pedagogisk leder og det øvrige personalet en forpliktende ramme for planlegging, gjennomføring og vurdering av barnehagens virksomhet.

Rammeplanen gir også informasjon til foreldre, eier og tilsynsmyndighet. Rammeplanen skisserer syv fagområder som skal være en del av innholdet.

Hvert fagområde dekker et vidt læringsfelt. Fagområdene vil sjelden opptre isolert. Flere områder vil være representert samtidig i temaopplegg og i forbindelse med hverdagsaktiviteter og turer i nærmiljøet. Barnehagen må legge til rette for at lærestoff, opplegg, arbeidsmåter, utstyr og organisering er tilpasset barnas ulike behov. Alle skal få like muligheter til å møte utfordringer tilpasset eget utviklingsnivå, og progresjon er viktig. Etter hvert fagområde skisserer vi våre tanker om progresjonen for de ulike aldersgruppene.

For å sikre progresjon og aktiviteter/opplegg tilpasset barnas alder og behov har vi de siste årene hatt aldersinndelte grupper på tvers av avdelingene. Dvs. at barn på samme alder har vært sammen to dager i uka.

Førskolegruppen får eget opplegg og de yngre barna vil få aktiviteter og opplegg tilpasset sitt nivå.

God støtte opp klatrestativet

Førstehjelp med Henry

KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST

Gjennom arbeid med kommunikasjon og tekst skal barnehagen bidra til at barna

- Uttrykker sine følelser, tanker, meninger og erfaringer på ulike måter
- Bruker språk til å skape relasjoner, deltar i lek og som redskap til å løse konflikter
- Videreutvikler sin begrepsforståelse og bruker et variert ordforråd
- Leker, improviserer og eksperimenterer med rim, rytme, lyder og ord
- Møter et mangfold av eventyr, fortellinger, sagn og uttrykksformer
- Opplever spenning og glede ved høytlesning, fortelling, sagn og samtale
- Utforsker og gjør seg erfaringer med ulike skriftspråksuttrykk, som lekeskrift, tegning og bokstaver, gjennom lese og skriveaktiviteter

Personalet skal bl.a.

- Skape et variert språkmiljø der barna får mulighet til å oppleve glede ved å bruke språk og kommunisere med andre
- Invitere til ulike typer samtaler der barna får anledning til å fortelle, undre seg, reflektere og stille spørsmål.
- Oppmuntre barna til å fabulere og leke med språk, lyd, rim og rytme

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Samtale og dialog med barna, både verbalt og nonverbalt. Benevne konkrete. La barna «lede vei», følg barnets initiativ. «Bade» barna i språk og tekst. Lese bøker, synge sanger, benevne hva som skjer i hverdagssituasjoner. Lytte til musikk, rim og regler. Gi tid til turtaking. Materiell som kan brukes er masse bøker, musikk, Snakkepakken (for små barn) og diverse annet materiell.	Fokus på høytlesning, rim og regler. Vanskelighetsgraden økes med lengre og mer innholdsrike bøker og sanger. Barna skal lære å kjenne igjen navnet sitt. Spille spill. Fokus på den gode samtalen mellom barn og voksne og barn-barn. Tøyse og tulle med språket. Materiell vi har er et rikholdig «bibliotek», Snakkepakken, diverse spill og rimekort. Barna skal få mulighet til å dele det de er opptatt av, fortelle historier til resten av barnegruppa o.l. Det er mye språktrening og språglede som foregår i barnas egenproduserte show og sirkus forestillinger. Fokus på voksen rollen slik at vi ivaretar at barna får hjelp og veiledning hvis de trenger det. (Det siste gjelder også for de største barna. De aldersinndelte gruppene har opptreden for resten av barnegruppa et par ganger i året.	Barn utvikler språket sitt i barnehagens utallige hverdagssituasjoner hvor barn og voksne samspiller og bruker språket sammen. Hverdagssituasjoner gir mange og ulike språkerfaringer. For de største barna er også språk en planlagt og målrettet aktivitet. Barnehagelærer planlegger aktiviteten, setter den i gang og veileder underveis. Barna er aktive deltagere og medvirker til aktivitetens utvikling og retning. Vi gir barna erfaringer med rim og regler, sanger, lytte ut lyder og bokstaver i ord, setter sammen bokstaver til ord, sammensatte ord, tegning o.l. Barna skal også få øve seg på å skrive navnet sitt eller enkelte bokstaver fra navnet sitt. Helt sentralt for også denne aldersgruppen er litteratur og bøker. Vi har en egen bokreol som barna ikke kjenner så godt til fra før. Her er det barnebøker vi har fått fra Agderprosjektet og diverse andre bøker som er tilpasset de største barna. Vi benytter «dialogisk lesing». (Foreldre som har barn i denne aldersgruppen får et skriv om hva dialogisk lesing er.)

Gjennom arbeid med kropp, bevegelse, mat og helse, skal barnehagen bidra til at barna

- Opplever trivsel, glede og mestring ved allsidige bevegelseserfaringer inne og ute året rundt
- Blir kjent med egne behov, får kjennskap til menneskekroppen og utvikler gode vaner for hygiene og et variert kosthold
- Videreutvikler motoriske ferdigheter, kroppsbeherskelse, koordinasjon og fysiske egenskaper
- Oppleve, vurdere og mestre risikofyllt lek gjennom kroppslige utfordringer
- Blir trygge på egen kropp, får en positiv oppfatning av seg selv og blir kjent med egne følelser
- Setter grenser for egen kropp og respekterer andres grenser
- Får innsikt i matens opprinnelse, produksjon av matvarer og veien fra mat til måltid

Personalet skal bl.a.

- Være aktive og tilstedeværende, støtte og utfordre barnet til variert kroppslig lek og anerkjenne barnets mestring
- Bidra til at barna kan tilegne seg gode vaner, holdninger og kunnskaper om kost, hygiene, aktivitet og hvile

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Lek og bevegelse er i fokus. Legge til rette for fysiske utfoldelser både ute og inne. Gå på korte turer i ulendt terreng. Bruke aktivitetsrommet og «mini røris». Gå selv. Begynne med selvstendighetstrening som å finne egne klær og sko. Vaske hender. Bli servert ulike smaker i mat, mye frukt og grønt.	Progresjonen øker med økende alder. Vi legger til rette for større finmotoriske og grovmotoriske utfordringer. Hinderløype, Mini røris, for større barn klatring og lek ute i barnehagen og gå på lengre turer. Barna øver seg på å bli mer og mer selvhjulpne ved måltider, påkledning og toalettbesøk. Fokus på sunt kosthold. Hjelp til med tilberedning av mat og måltider. Veilede barna til å bli mer bevisst sin egen kropp og at de bestemmer over seg selv, ikke la noen trø over en grense barnet ikke ønsker å være med på. Si STOPP. (Dette gjelder selvfølgelig for alle barna i barnehagen.)	De største barna går på lengre turer. Fokus på lek og fysisk aktivitet. Balansering, hopping, løping, mini røris. Førskolebarna smører maten sin selv til måltidene og de er med på tilberedning av et sunt måltid (ukens hjelper). Selvstendighetstrening i forhold til påkledning. Deltar på svømmekurs (10 kursdager). Mye fokus på glede, fellesskap, for noen det å prøve nye ting, det å ha oversikt over tingene sine ved påkledning.

Balanselek

KUNST, KULTUR OG KREATIVITET

Gjennom arbeid med kunst kultur og kreativitet skal barnehagen bidra til at barna

- Har tilgang til ting, rom og materialer som støtter opp om deres lekende og estetiske uttrykksformer
- Tar i bruk fantasi, kreativ tenkning og skaperglede
- Bearbeider inntrykk og følelser i møte med kunst, kultur og estetikk gjennom skapende virksomhet ute og inne
- Møter et mangfold av kunstneriske og kulturelle uttrykksformer og utforsker og deltar i kunst- og kulturopplevelser sammen med andre
- Bruker ulike teknikker, materialer, verktøy og teknologi til å uttrykke seg estetisk
- Opplever glede og stolthet over egen kulturell tilhørighet

Personalet skal bl.a.

- Samtale med barna om deres og andres kunstneriske og kulturelle uttrykk
- Gi rom for, støtte og berike barnas bearbeiding av møter med kunst og kultur
- Motivere barna til å uttrykke seg gjennom musikk, dans, drama og annen skapende virksomhet, og gi dem mulighet til å utvikle varierte uttrykksformer

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Eksperimentere med ulike farger og malinger. Fingermaling, maling med svamp, maling med klinkekuler. Barna skal få opplevelser med sang og musikk og få leke for eksempel eventyr med de tre bukkene Bruse. Barna skal også få ta i bruk instrumenter og enkle bevegelsesleker.	Gi barna rom for fantasi og ulike uttrykksformer innen maling og andre kunstformer. Ha ulikt materiale tilgjengelig i barnehagen. Bruke trolledeig, modellkitt, perling, klippe, lime og male. Være med å dramatisere eventyr eller egenproduserte show og spille på instrumenter. Vi tar barna med på kunstutstillinger når vi blir invitert og vi drar også på byens museer når det passer. Besøke ulike kulturbygg i byen vår.	Oppmuntre barna til egen skaperglede ved å få tilgang til ulikt formingsmateriell. La barna få opptre i ulike settinger. Besøke ulike kultursteder, noen av de fjelltoppene vi går på har jo sin historie. (f.eks Uranienborg) Den forteller vi. Vi lar barna få bli kjent med lokale kunstnere og takker ja når vi får invitasjon til ulike arrangementer og/eller utstillinger og teaterforestillinger. I barnehagen har vi diverse instrumenter barna kan få spille på.

Formingsaktivitet før påske

Gjennom arbeid med natur, miljø og teknologi skal barnehagen bidra til at barna

- Opplever og utforsker naturen og naturens mangfold
- Får gode opplevelser med friluftsliv året rundt
- Opplever, utforsker og eksperimenterer med naturfenomener og fysiske lover
- Får kjennskap til naturen og bærekraftig utvikling. Lærer av naturen og utvikler respekt og begynnende forståelse for hvordan de kan ta vare på naturen
- Får kunnskap om dyr og dyreliv
- Lage konstruksjoner av ulike materialer og utforsker muligheter som ligger i redskaper og teknologi
- Får kjennskap til menneskets livssyklus

Personalet skal bl.a.

- Legge til rette for mangfoldige naturopplevelser og bruke naturen som arena for lek, undring, utforskning og læring.
- Gi barna tid og mulighet til å stille spørsmål, reflektere og lage egne forklaringer på problemstillinger, og å delta i samtaler om det de har erfart og opplevd.
- Utforske og eksperimentere med teknologi og naturfenomener sammen med barna.

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Naturopplevelser både her i barnehagen på den store lekeplassen og på små skogsturer i nærmiljøet. Smake på ting som vokser i naturen, f.eks. bær. Benevne og ha fokus på de ulike forandringer i årstider og vær som vinter og snø, samt høst med sol og regn. Bli kjent med noen dyr som lever i naturen.	Barna får større kjennskap til naturen. Vi ønsker at barna skal få gode opplevelser ute i naturen. Fokus på å ha respekt for naturen og at vi må ta vare på den. Fokus på å sortere søppel. Så frø og dyrke litt grønnsaker. Få kjennskap til årstidene. Vi har materiell i barnehagen som gir barna mulighet til å studere og klassifisere insekter og vekster i naturen. Få bruke PC. Tilgang til konstruksjonsleker. Barna deltar i ulike fellesopplegg som f.eks. brannvernuke med brannvernsmaskotten Bjørnis.	Barna skal få tid og mulighet til å være ute i naturen. Få kjennskap til dyr og insekter. Vi arbeider for at barna skal utvikle gode holdninger til å ta vare på naturen og miljøvern. Søppelsortering. Bruk av digitale verktøy. Ta i bruk bøker og internett til å innhente fakta om natur og teknikk. Barna deltar i ulike opplegg som brannvernuke med brannvernsmaskotten Bjørnis.

Grillhytta er ett naturlig samlingspunkt til alle årstider

ANTALL, ROM OG FORM

Gjennom arbeid med antall, rom og form skal barnehagen bidra til at barna

- Oppdager og undrer seg over matematiske sammenhenger
- Utvikler forståelse for grunnleggende matematiske begreper
- Leker og eksperimenterer med tall, mengde og telling og får erfaring med ulike måter å uttrykke dette på.
- Erfarer størrelser i sine omgivelser og sammenligner disse.
- Bruke kroppen og sansene for å utvikle romforståelse
- Undersøker og gjenkjenner egenskaper ved former og sorterer dem på forskjellige måter.
- Undersøker og får erfaring med løsning av matematiske problemer og opplever matematikkglede.

Personalet skal bl.a.

- Bruke matematiske begreper reflektert og aktivt i barnehagen
- Bruke bøker, spill, musikk, digitale verktøy, naturmaterialer, leker og utstyr for å inspirere barna til matematisk tenkning.
- Styrke barnas nysgjerrighet, matematikkglede og interesse for matematiske sammenhenger med utgangspunkt i barnas uttrykksformer

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Inspirere til telling. Bruke tellevers og sanger. Kategorisering, hva hører til i ulike kasser og hyller. Fokus på lek og samspill. Høre benevnelsen på og øve seg på å orientere seg i rommet; oppå stolen, under bordet, bak døra osv. Bake, trille rundstykker, Spill og puslespill. Øve på mengden 1, 2 og 3	Vanskelighetsgraden økes. Barna skal få erfaringer med leker og spill med tema antall, rom og form. Bli kjent med begreper som stor-liten, brei-smal, høyt-lavt osv. Farger og former i hverdagssituasjoner. Fokus på lek og vennskap. Materiell vi benytter er blant annet «Snakkepakken» og «Mattesekk» både på tur og inne. Delta i baking med mål og vekt.	Fokus på lek, glede, samarbeid og mestring. Fokus på å gi barna gode opplevelser. Lekbasert læring. Vi ønsker å gi barna erfaringer med diverse matematiske begreper. Vi bruker Agderprosjektets materiell. <i>Den bygger på forskning som forteller oss om hvordan barn lærer matematikk. Aktivitetene baserer seg på prinsippet om lekbasert læring. Barn erfarer i veiledet lek og lærer noe hele tiden uansett om de er sammen med en voksen eller ikke. I veiledet lek kan den voksne eksponere barna for materiell og aktiviteter som er med på å stimulere til forståelse for matematikk. Det kan dreie seg om å introdusere tellemateriell eller å legge til rette for konkrete utfordringer med geometriske former. (kilde; Lekbasert læring i barnehagen, s 94.)</i> Vi bruker materiell fra Agderprosjektet, og også annet matematiske materiell vi har i barnehagen. De matematiske områdene barna får erfaringer/leke med i løpet av året er: - Tall - Måling - Geometri - Statistikk, kombinatorikk og sannsynlighet. <i>Sitat fra jente 5 år: «Jeg syns Super Sigurd (som er en dukke) er flink til å finne på leker til oss».</i>

ETIKK, RELIGION OG FILOSOFI

Gjennom arbeid med etikk, religion og filosofi skal barnehagen bidra til at barna

- Får kjennskap til grunnleggende verdier i kristen og humanistisk arv og tradisjon og blir kjent med religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Utforsker og undrer seg over eksistensielle, etiske og filosofiske spørsmål
- Får kjennskap til, forstår og reflekterer over grunnleggende normer og verdier
- Får en forståelse for at det finnes mange ulike måter å forstå ting på og leve sammen på
- Utvikler interesse og respekt for hverandre og forstår verdien av likheter og ulikheter i et fellesskap

Personalet skal bl.a.

- Formidle fortellinger og skape rom for barnas opplevelser, undring, samtaler, erfaringer og tanker om religion, livssyn, etikk og eksistensielle temaer
- Bidra til å utvikle barnas toleranse, interesse og respekt for hverandre og for mennesker med ulik kulturell, religiøs eller livssynsmessig tilhørighet
- Gi barna kjennskap til og markere merkedager, høytider og tradisjoner i den kristne kulturarven og andre religioner og livssyn som er representert i barnehagen
- Samtale med barna om religiøse og kulturelle uttrykk og være bevisst på hvordan egen deltakelse kan støtte og utvide barnas tenkning.

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Barna skal ha trygge og konsekvente voksne rundt seg slik at de begynner å forstå rett og galt. Fokus på bibelfortellinger formidlet på barnas nivå. Synge kristne bevegelsessanger. Barna skal oppleve tilhørighet til sin gruppe.	Barna skal få utvikle vennskap. De skal delta i aktiviteter og samlinger som handler om respekt, likeverd og toleranse for hverandre. Vi bruker Hjerterprogrammet. Bli møtt av voksne som er lydhøre for barnas undring og livsspørsmål. Barna skal gis mulighet til å delta i filosofiske samtaler. Både på dette alderstrinnet og for de største barna så har barnehagen fokus på bordskikk og vi synger kristne bordvers. Barna deltar i jul- og påske vandringer i kirka. Vi har samlingsstunder en gang pr. uke der barna får høre kristne bibelfortellinger. Dramatisere bibelfortellinger. Gjennom Misjonsmarkedet skal barna få høre om barn i andre land og om å dele med andre. Respekt for andre religioner. Få høre om/lære om de andre religionene som er representert i barnegruppa. «Omvendt» julekalender der vi samler inn gaver til andre.	Her får barna videreført mye av det fra stadiet før. Barna blir eldre og mer modent, de skal oppmuntres i evnen til å delta i filosofiske samtaler. Barna skal få reflektere over ulike etiske problemstillinger de møter i sin hverdag. F. eks i forhold til vennskap. Hvem får bli med i leken? Og hvordan være en god venn. Vi bruker Hjerterprogrammet som verktøy i arbeidet med sosial kompetanse. Vi følger også Hjerterprogrammet sitt opplegg i Solkollen Super i våre kristne samlingsstunder.

Gjennom arbeid med nærmiljø og samfunn skal barnehagen bidra til at barna

- Oppmuntres til å medvirke i egen hverdag og utvikler tillit til deltakelse i samfunnet
- Erfare at alle får utfordringer og like muligheter til deltakelse
- Utforsker ulike landskap, blir kjent med institusjoner og steder i nærmiljøet og lærer å orientere seg og ferdes trygt
- Blir kjent med lokalhistorie og lokale tradisjoner
- Blir kjent med ulike tradisjoner, levesett og familieformer
- Blir kjent med at samene er Norges urbefolkning, og får kjennskap til samisk kultur
- Får kjennskap til nasjonale minoriteter

Personalet skal bl.a.

- Sørge for at barna erfarer at deres valg og handlinger kan påvirke situasjonen både for dem selv og for andre
- Introdusere barna for personer, steder og samfunnsinstitusjoner i nærmiljøet for å skape tilhørighet og hjelpe barna til å orientere seg og ferdes trygt
- Gi barna like muligheter, fremme likestilling og motvirke diskriminering, fordommer, stereotyper og rasisme
- Gjøre barna kjent med samisk kultur og levesett og knytte det samiske perspektivet til merkedager og hverdagsliv, kunst og kultur og mattradisjoner

1-3 åringene:	3-4 åringene:	5-6 åringene:
Bli trygg inne og ute. Gå tur i nærmiljøet, skogen og lekeplasser. Hvor bor jeg? Bruke bildemontasje av familien som utgangspunkt for samtale. Bruke snakkepakken. Tur til byen. Besøke f.eks. kulturhus og tannlegen. (Orelunden?)	Få oversikt over familien. Vite hvor en bor. Bruke Hjerterprogrammet som plattform for å oppmuntre barna til deltakelse i samfunnet. Barna skal få opplevelser i nærmiljøet og på turer til byen. Se på kjente bygninger og besøke kulturhuset og Mandal kirke. Vi deltar på utstillinger eller arrangementer vi blir inviterte til. Trafikkregler og fokus på sikkerhet. Barna skal få kjennskap til andre kulturer og også den samiske kulturen. Vi markerer Samefolkets dag.. Barna skal få innblikk i norsk historie, en naturlig innfallsvinkel her er forberedelser til 17-mai. (Besøke Orelunden?)	Utvide barnas innsikt og forståelse for omverden og samfunnet. Lese bøker. Få kjennskap til barns rettigheter. Bruke Hjerterprogrammet til å synliggjøre at alle barn er viktige og at alle skal trives og ha det bra. Turer i nærmiljø og lengre turer. Besøke og se på kulturelle bygg i byen. Vi takker ja til invitasjoner vi blir invitert til. Vi besøker skolene barna skal begynne på og vi har også andre besøk dit. Trafikkregler og fokus på sikkerhet. Barna skal få kjennskap til andre kulturer og den samiske kulturarven. Vi markerer samefolkets dag og vi arrangerer flerkulturell fest. Fokus på norsk historie gjennom bl.a. forberedelse til 17-mai.